

Ažurirana pomladanska napoved inflacije za leti 2007 in 2008

Pomladanska napoved inflacije, ki jo je UMAR pripravil marca 2007 in je temeljila na podatkih o rasti cen v prvih dveh mesecih 2007, je predvidevala ohranjanje rasti cen na ravni 2,5 % v letih 2007 in 2008. Pri tem je bila napoved povprečne inflacije za leto 2007 zaradi razlogov tehnične in prehodne narave (deflacija v prvih dveh mesecih letošnjega leta) nekoliko nižja (2,2 %), za leto 2008 pa je znašala 2,5 %. V napovedi smo predpostavili, da bosta prispevka ukrepov fiskalne politike in reguliranih cen po višini podobna kot v letu 2006, pri čemer prva skupina vključuje predvideno povišanje različnih trošarin, upoštevanih pri pripravi državnega proračuna, druga skupina pa načrt reguliranih cen za leto 2007, dodatno pa smo upoštevali tudi aprilsko povišanje cen električne energije za gospodinjstva v višini 4,9 %. Pri prostih cenah smo predvideli podobno rast kot v predhodnem letu (3,0 %), pri tem smo pri prostih cenah blaga, kjer imajo velik delež cene hrane, predvideli nadaljevanje njihove zmerne rasti na ravni povprečne inflacije. V napovedi smo tudi predvideli, da povišanje rasti zasebne potrošnje ne bo tolikšno, da bi vplivalo tudi na povišanje rasti cen. Predpostavka glede povprečne cene nafte tipa Brent za sodček v letu 2007 je bila 62,5 USD, v letu 2008 pa 64 USD, pri čemer smo predpostavili, da bo cena nafte od drugega četrtletja 2007 dalje relativno stabilna na ravni 64 USD za sodček. Prispevek povišanja cen, povezan s prevzemom evra, ki je bil vključen v napoved inflacije, je znašal 0,24 odstotne točke.

Na osnovi podatkov o rasti cen življenjskih potrebščin v prvih šestih mesecih 2007 smo ugotovili, da je v času od priprave pomladanske napovedi prišlo do pomembnih odstopanj pri nekaterih predpostavkah napovedi inflacije in gibanjih posameznih skupin cen. Te že nakazujejo, da bo skupna rast cen ob koncu leta višja od predvidene. V prvih šestih mesecih so se cene življenjskih potrebščin povišale za 2,9 %, kar je za 0,8 odstotne točke več kot v prvem polletju 2006. Primerjava rasti cen v posameznih skupinah v prvem polletju lani in letos kaže, da sta k letošnji višji rasti prispevali predvsem višja rast cen hrane¹ in tekočih goriv (gl. tabelo 1), to pa sta tudi skupini, kjer je prišlo do odstopanj od predvidenih gibanj ob pripravi pomladanske napovedi.

Ker do višje rasti cen v prvem polletju letošnjega leta ni prišlo v večini skupin indeksa cen, ugotavljamo, da vzrok za višjo rast cen niso sistemske narave. To pomeni, da višja rast cen ni posledica neustrezne ekonomske politike ali morebitnih inflacijskih pritiskov zaradi visoke gospodarske rasti. Ohranjanje k stabilnosti usmerjene ekonomske politike potrjujejo podatki o nadaljevanje zaostajanja rasti plač za produktivnostjo v prvem četrtletju leta, zaviralno na rast cen pa deluje tudi zviševanje obrestni mer Evropske centralne banke. Ugotovitev, da visoka gospodarska rast ne pospešuje inflacije, pa potrjujejo tudi podatki o še vedno umirjeni rasti zasebne potrošnje ter majhne razlike med rastjo cen storitev in blaga. Prav tako ocenjujemo, da uvedba evra ni vzrok za višjo rast cen v prvem polletju letos, saj bi se tudi v tem primeru morala odstopanja pokazati pri večih skupinah cen.

¹ Skupni prispevek cen hrane k inflaciji v prvem polletju 2007 je dosegel 0,9 odstotne točke, kar je dvakrat več kot v prvem polletju lanskega leta.

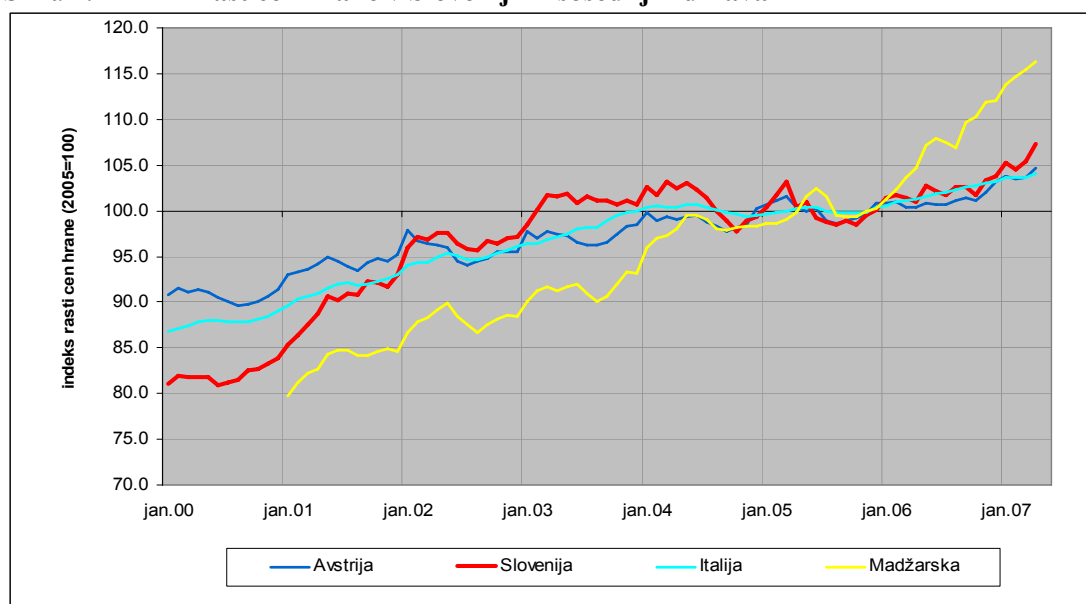
Tabela 1: **Rast cen posameznih skupin indeksa cen in njihovi prispevki k inflaciji v prvih šestih mesecih leta**

gibanje cen v prvi polovici leta	Indeks rasti			Prispevek v odstotnih točkah		
	jun05/ dec04	jun06/ dec05	jun07/ dec06	jun05/ dec04	jun06/ dec05	jun07/ dec06
SKUPAJ	101.5	102.1	102.9	1.5	2.1	2.9
Hrana in brezalkoholne pijače	100.0	101.9	105.0	0.0	0.3	0.9
Alkoholne pijače in tobak	101.4	100.9	101.9	0.1	0.0	0.1
Obleka in obutev	99.2	102.5	101.4	-0.1	0.2	0.1
Stanovanje	103.3	103.0	103.3	0.4	0.4	0.4
Stanovanjska oprema	102.7	101.8	102.2	0.2	0.1	0.2
Zdravje	100.3	99.1	101.2	0.0	0.0	0.0
Prevoz	101.9	102.2	102.6	0.3	0.4	0.5
Komunikacije	98.3	98.3	98.6	-0.1	-0.1	-0.1
Rekreacija in kultura	103.0	102.9	104.5	0.3	0.3	0.5
Izobraževanje	105.5	101.6	102.6	0.1	0.0	0.0
Gostinske in nastan. storitve	102.3	103.0	103.4	0.1	0.2	0.2
Raznovrstno blago in storitve	101.5	102.9	101.1	0.1	0.2	0.1
Blago	101.2	101.8	102.8	0.9	1.3	1.9
Storitve	102.1	102.6	102.9	0.6	0.8	0.9

Vir: SURS; preračuni UMAR.

Analiza gibanj cen v prvi polovici leta kaže, da od predvidenih gibanj v Pomladanski napovedi bistveno odstopajo predvsem cene hrane. Ugotavljamo, da hitreje rastejo tako cene sezonske kot tudi nesezonske hrane. Med razlogi za hitrejšo rast cen sezonske hrane so vplivi podobnih gibanj cen v državah, izvoznicah hrane v Slovenijo, česar v Pomladanski napovedi na osnovi tedaj razpoložljivih podatkov še nismo predpostavili, kar je bilo v skladu z tedanjimi napovedmi mednarodnih inštitucij. Pri cenah nesezonske hrane, ki so že v lanskem letu rasle hitreje od povprečne inflacije, pa gibanja v prvih šestih mesecih kažejo, da ni prišlo do pričakovanega umirjanja rasti, zato bo tudi ob koncu letošnjega leta njihova rast presegala raven povprečne inflacije. To pa pomeni, da bo prispevek cen hrane k inflaciji ob koncu leta znašal 0,6 odstotne točke, kar je za 0,2 odstotne točke več, kot smo predvideli v Pomladanski napovedi (0,4 odstotne točke). Ob tem predpostavljamo, da se bo rast cen hrane v drugi polovici leta umirila.

Slika 1: **Rast cen hrane v Sloveniji in sosednjih državah**

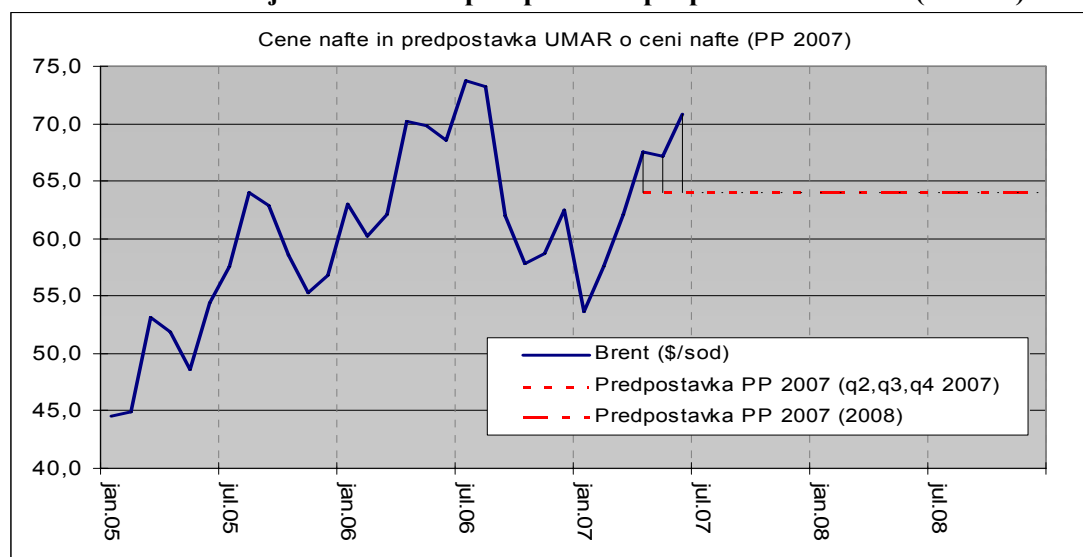
Vir: Evropska komisija, Eurostat.

Gibanje cen hrane v EU v veliki meri odraža gibanje cen hrane na svetovnih trgih. Rast cen hrane v EU sledi rasti cen hrane na svetovnih trgih, vendar pa zaradi višje ravni teh cen v EU ter vpliva kmetijske in zunanjetrgovinske politike EU lahko v posameznih obdobjih prihaja tudi do različnih gibanj.

Poleg tega smo priča drugačni dinamiki rasti cen nafte. Cene tekočih goriv so se v prvi polovici leta povišale bolj, kot smo pričakovali, vendar pa ocenjujemo, da sprememba predpostavke Pomladanske napovedi glede povprečne cene nafte v letu 2007 še ni potrebna. Za te cene je namreč značilno veliko nihanje med letom, tako da lahko pričakujemo, da bodo po povišanju v zadnjih mesecih do konca leta, podobno kot že v minulih nekaj letih, zanihale tudi navzdol. V jesenskih mesecih bi tako lahko prišlo do znižanja cena nafte na svetovnih trgih s sedanje ravni in s tem njihovega manjšega prispevka k rasti cen v Sloveniji. To pomeni, da ob koncu leta ne pričakujemo bistveno višjega prispevka cen tekočih goriv k inflaciji od predvidenega v Pomladanski napovedi.

Višja rast cen v skupini rekreacija in kultura je posledica drugačnega sezonskega gibanja teh cen. Razlika v skupini drugo je predvsem posledica razlik v mesečni dinamiki spreminjanja cen počitnic v paketu v lanskem in letošnjem letu, ki pa se v povprečju gibljejo skladno s predpostavkami Pomladanske napovedi. Zato ocenjujemo, da v tem trenutku še ni potrebno spreminjati predpostavke o njihovem povišanju v letošnjem letu.

Slika 2: **Gibanje cene nafte in predpostavka povprečne cene nafte (UMAR)**

Vir: EIA, preračuni UMAR.

Tabela 2: **Primerjava napovedi inflacije v Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj 2007 in v Ažurirani pomladanski napovedi inflacije julija 2007**

napoved inflacije	2006	2007		2008	
		Pomladanska napoved (marec 2007)	Ažurirana pomladanska napoved (julij 2007)	Pomladanska napoved (marec 2007)	Ažurirana pomladanska napoved (julij 2007)
Inflacija (povprečje leta, v %)	2,5	2,2	3,0	2,5	2,7
Inflacija (dec./dec., v %)	2,8	2,5	3,2	2,5	2,6

Vir podatkov: SURS, UMAR napovedi.

Ob upoštevanju novih predpostavk pričakujemo, da bo rast cen življenjskih potrebščin v letošnjem letu višja od pričakovane ob pripravi Pomladanske napovedi. Medletna inflacija bo ob koncu leta tako dosegla 3,2 %, povprečna inflacija pa se bo povišala na 3,0 %. Zaradi drugačnega gibanja cen po posameznih mesecih pa bo višja tudi inflacija v letu 2008. Pri tem je treba poudariti, da je mogoče nižjo inflacijo v prihodnjem letu doseči samo, če letošnja višja rast cen od pričakovane ne sproži sprememb mehanizmov, ki določajo rast cen na drugih področjih ter oblikovanje plač (in posledično pokojnin), saj bi to lahko močno povečalo pričakovanja glede gibanja cen v prihodnjih letih in podaljšalo vračanje inflacije na ravnovesno raven okrog 2,5 %.